

SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR LIETAS Nr. 2021-18-01

IZSKATĪŠANAS ATSĀKŠANU TIESAS SĒDĒ AR LIETAS DALĪBNIKU PIEDALĪŠANOS

Rīgā

2022. gada 15. martā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu, 17. panta pirmās daļas 11. punktu, 19.², 28.¹ un 30. pantu,

taisot spriedumu apvienotajā lietā Nr. 2021-18-01 „Par Krimināllikuma 70.¹¹ panta ceturtās daļas un Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam”, kas ierosināta pēc likvidējamās akciju sabiedrības „TRASTA KOMERCBANKA” (turpmāk – Banka) un Apvienotajā Karalistē reģistrēta komersanta *ERGO TEC LLP* (turpmāk – Bankas kreditors) konstitucionālajām sūdzībām, (turpmāk – lieta Nr. 2021-18-01),

tiesnešu apspriedē konstatēja:

1. Saeima 2017. gada 22. jūnijā pieņēma likumu „Grozījumi Krimināllikumā”, kas stājās spēkā 2017. gada 1. augustā, papildinot Krimināllikumu ar 70.¹¹ pantu, kas regulē noziedzīgas mantas konfiskāciju un noteic:

„(1) Noziedzīgi iegūta manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

(2) Ja mantas vērtība nav samērīga ar personas likumīgiem ienākumiem un persona nepierāda, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā, par noziedzīgi iegūtu mantu var atzīt arī mantu, kas pieder personai, kura:

1) izdarījusi noziegumu, kas pēc sava rakstura ir vērsts uz materiāla vai citāda labuma gūšanu;

2) ir organizētas grupas dalībnieks vai atbalsta to;

3) ir saistīta ar terorismu.

(3) Par noziedzīgi iegūtu mantu var atzīt arī mantu, kas atrodas citas tādas personas rīcībā, kura uztur pastāvīgas ģimenes, saimnieciskas vai citādas mantiskas attiecības ar šā panta otrajā daļā minēto personu, ja šīs personas rīcībā esošās mantas vērtība nav samērīga ar tās likumīgiem ienākumiem un ja persona nepierāda, ka manta ir iegūta likumīgā ceļā.

(4) Noziedzīgi iegūtu mantu, līdzekļus, ko persona ieguvusi no šādas mantas realizācijas, kā arī noziedzīgi iegūtas mantas izmantošanas rezultātā gūtos augļus konfiscē, ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgam valdītājam.”

Krimināllikuma 70.¹¹ panta ceturrtā daļa nav grozīta un ir spēkā tās sākotnējā redakcijā.

Savukārt 2017. gada 22. jūnijā Saeima pieņēma likumu „Grozījumi Kriminālprocesa likumā”, kas stājās spēkā 2017. gada 1. augustā, izsakot Kriminālprocesa likuma 358. pantu šādā redakcijā:

„(1) Noziedzīgi iegūtu mantu, ja tās turpmāka uzglabāšana kriminālprocesa mērķu sasniegšanai nav nepieciešama un ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgajam valdītājam, ar tiesas nolēmumu konfiscē valsts labā, bet iegūtos finanšu līdzekļus ieskaita valsts budžetā.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajā gadījumā noziedzīgi iegūtu mantu var konfiscēt valsts labā arī ar prokurora lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu,

izņemot gadījumu, kad par noziedzīgi iegūtu ir atzīta manta, uz kuru tiesības reģistrējamas publiskajā reģistrā.”

Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmā daļa nav grozīta un ir spēkā tās sākotnējā redakcijā.

2. Pieteikuma iesniedzēja – Banka – uzskata, ka Krimināllikuma 70.¹¹ panta ceturtā daļa un Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmā daļa (turpmāk – apstrīdētās normas) neatbilst Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. un 105. pantam.

Pēc tam, kad Banka tika atzīta par maksātnespējīgu, ar Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018. gada 18. jūlija lēmumu krimināllietā Nr. 11816002517 un 2019. gada 5. februāra lēmumu krimināllietā Nr. 11816008216 par noziedzīgi iegūtu mantu tikuši atzīti finanšu līdzekļi, kas bija noguldīti tās kontos. Bankas maksātnespējas procesa administrators (turpmāk – administrators) esot pieņēmis lēmumus, ar kuriem nolēma aizstāt Bankas kreditorus, kuru noguldītie finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu, ar Latvijas valsti, atbilstoši tai pašai kreditoru kārtai. Tomēr ar Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 9. oktobra lēmumu civillietā Nr. C30768819 esot apmierināta Valsts ieņēmumu dienesta sūdzība un šāda administratora rīcība atzīta par neatbilstošu likumam. Proti, ar tiesas lēmumu esot atzīts, ka minētie Bankā noguldītie finanšu līdzekļi, kas atzīti par noziedzīgi iegūtiem, esot pārskaitāmi Latvijas valstij. Apstrīdētās normas esot piemērotas tādējādi, ka tās Bankai paredz pienākumu sev piederošos finanšu līdzekļus, kas par tādiem kļuvuši ar noguldījuma brīdi, atdot valstij, tādā veidā samazinot tai piederošās mantas apjomu. Uz apstrīdēto normu pamata labticīgai trešajai personai esot tikuši konfiscēti tās īpašumā esoši finanšu līdzekļi tādā apmērā, kas atbilst citu personu noziedzīgi iegūtas mantas apmēram brīdī, kad šīs citas personas veica noguldījumus Bankā.

Ar tiesu nolēmumiem, ar kuriem Bankā noguldītie finanšu līdzekļi tikuši atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu, neesot ticis izlemts jautājums, vai Latvijas valsts kā jebkurš cits kreditors tiek ietverts kopējo Bankas kreditoru sarakstā, vai šādi līdzekļi automātiski, neievērojot kreditoru kārtu, tiek pārskaitīti valsts budžetā. Šis jautājums galīgi esot ticis izlemts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 9. oktobra lēmumu lietā civillietā Nr. C30768819 (turpmāk – galīgais lēmums

civillietā). Ar šo lēmumu esot skaidri atzīts, ka Bankai ir pienākums šos finanšu līdzekļus Latvijas valstij pārskaitīt nekavējoties, „apejot” visus pārējos bankas kreditorus. Tādējādi tikai ar galīgo lēmumu civillietā Banka esot galīgi zaudējusi savu īpašumu un no šā lēmuma esot skaitāms sešu mēnešu termiņš pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā.

Atbilstoši Kredītiestāžu likuma normām, Eiropas Savienības tiesību normām, kā arī tiesību doktrīnas un tiesu prakses atziņām finanšu līdzekļi ar noguldījuma brīdi esot kļuvuši par Bankas īpašumu Satversmes 105. panta izpratnē, savukārt noguldītājiem piederot vien prasījuma tiesības pret Banku. Minēto neietekmējot arī tas, ka Banka šobrīd ir pasludināta par maksātnespējīgu. Turklāt Bankā noguldītie līdzekļi esot īpašums Satversmes 105. panta izpratnē. Proti, Satversmes 105. pants, pēc Bankas ieskata, nedod tiesības uz mantu, kas iegūta noziedzīga nodarījuma rezultātā, tikai tās prettiesiskam ieguvējam, bet Banka nav uzskatāma par prettiesisku ieguvēju.

Apstrīdētās normas neesot saskaņotas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 2. aprīļa Direktīvas 2014/42/ES par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (turpmāk – Direktīva 2014/42/ES) un Padomes 2005. gada 24. februāra Pamatlēmuma 2005/212/TI par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un īpašuma konfiskāciju (turpmāk – Pamatlēmums) prasībām. Proti, Direktīva 2014/42/ES un Pamatlēmums tieši paredzot, ka labticīgas trešās personas mantas īpašuma konfiskācija ir aizliegta. Turklāt pretēji Direktīvā 2014/42/ES un Pamatlēmumā noteiktajam apstrīdētās normas neparedzot efektīvus tiesību aizsardzības līdzekļus tādiem subjektiem kā Banka.

Izskatāmajā lietā esot jāņem vērā arī aktuālā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra, kas norādot uz to, ka Direktīva 2014/42/ES nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā par labu valstij ir atļauts konfiscēt īpašumu, par kuru tiek apgalvots, ka tas pieder personai, kura nav noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja šai personai nav iespējas piedalīties konfiskācijas procedūrā. Tas izslēdzot jebkādas šaubas, ka apstrīdētās normas varētu uzskatīt par saderīgām ar Eiropas Savienības tiesībām.

Nevarot piekrist pieaicinātajām personām, kuras ir apšaubījušas to, vai attiecībā uz noguldītajiem līdzekļiem Banku var uzskatīt par labticīgu trešo personu. Nevienā tiesas vai administratīvajā procesā neesot likumā noteiktā kārtībā pierādīts vai pat apgalvots, ka Banka attiecībā uz noguldītajiem, kuru noguldītie līdzekļi tika atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu, nebūtu pienācīgi veikusi klientu vai to naudas līdzekļi izpēti vai nebūtu ievērojusi jebkādas citas normatīvo aktu prasības. Pat ja Saeima uzskata, ka Banka nav labticīgs strīdus finanšu līdzekļu īpašnieks, saprātīgi esot sagaidīt, ka pastāvētu tiesas process, kurā Bankai būtu reāla iespēja savu labticīgumu pierādīt. Tomēr ne apstrīdētās normas, ne kādas citas tiesību normas neparedzot noziedzīgi iegūtas mantas labticīgam ieguvējam efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli, kas ļautu izvērtēt tā labticīgumu.

3. Pieteikuma iesniedzējs – Bankas kreditors – arī uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 91. un 105. pantam.

Bankas kreditors Bankā bija noguldījis finanšu līdzekļus un Bankas maksātnespējas procesa ietvaros iesniedzis kreditora prasījumu. Atbilstoši Bankas administratora sniegtajai informācijai, Bankas kreditora prasījuma vērtību un tā apmierināšanu ietekmējot Bankas īpašumā esošās mantas konfiskācija. Proti, pamatojoties uz apstrīdētajām normām, valstij neievērojot kreditoru prasījumu kārtu, būtiski tiekot samazināts Bankas mantas apmērs, kas liedzot izpildīt saistības pret Bankas kreditoru pilnā apmērā, tādējādi radot Bankas kreditora pamattiesību aizskārumu. Šis jautājums galīgi esot ticis izlemts ar galīgo lēmumu civillietā, ar kuru esot skaidri atzīts, ka Bankai ir pienākums šos finanšu līdzekļus Latvijas valstij pārskaitīt nekavējoties, „apejot” visus pārējos bankas kreditorus. Tādējādi no šā lēmuma esot skaitāms sešu mēnešu termiņš pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā.

Vērtējot apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 105. pantam, visupirms esot secināms, ka Bankas kreditora prasījums pret Banku kā saistībtiesisks prasījums ir īpašums Satversmes 105. panta izpratnē. Tādējādi ar apstrīdētajām normām esot ierobežotas Bankas kreditora īpašuma tiesības, atņemot vērtību Bankas kreditora prasījumam pret Banku maksātnespējas procesā. Apstrīdēto normu radītais Bankas kreditora prasījuma vērtības samazinājums neesot komercdarbības risks, kuru

kreditors varēja paredzēt, veicot noguldījumus Bankā. Proti, apstrīdēto nomu piemērošanas pamats esot citu Bankas kreditoru mantas iespējamā noziedzīgā izcelsme, nevis tas, ka kredītiestāde ir maksātnespējīga un ar to saistītais risks.

4. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeima – norāda, ka tiesvedība lietā būtu izbeidzama, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 6. punktu.

4.1. Attiecībā uz Banku tiesvedība lietā būtu izbeidzama, pirmkārt, tādēļ, ka ar apstrīdētajām normām netiekot aizskartas Bankas pamattiesības, un Bankas pieteikums esot vērst uz citu personu – Bankas kreditoru – pamattiesību aizsardzību. Apstrīdētās normas, kas piemērotas ar tiesu nolēmumiem, ar kuriem Bankas noguldītāju finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu un ar kuriem noteikta to konfiskācija valsts labā, radot nelabvēlīgas sekas tieši šiem noguldītājiem, nevis Bankai, kuras kontos šie finanšu līdzekļi noguldīti. Nolēmumos, ar kuriem konfiscēta noziedzīgi iegūtā manta, nepārprotami esot norādīts tas, ka par noziedzīgi iegūtiem tiek atzīti tieši finanšu līdzekļi, kas glabājas noguldītāju kontos, nevis tas, ka tiktu konfiscēti Bankas īpašumā esoši finanšu līdzekļi.

Turklāt nekāda juridiska nozīme neesot piešķirama tiesiskajām attiecībām, kas rodas starp kredītiestādi un noguldītāju – izvērtējumam par to, kas uzskatāms par Bankā noguldīto finanšu līdzekļu īpašnieku, un tam, vai noguldītājs saglabā prasījuma tiesības pret kredītiestādi. Pat ja tiktu uzskatīts, ka kredītiestādē noguldīto finanšu līdzekļu īpašnieks ir Banka, bet noguldītājiem ir vien prasījuma tiesības pret Banku, jebkurā gadījumā esot secināms, ka apstrīdētās normas nerada nelabvēlīgas sekas tieši Bankai. Proti, tādā gadījumā ar tiesas nolēmumiem par Bankā noguldīto finanšu līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu tieši noguldītāji zaudētu prasījuma tiesības pret Banku.

Bankas pieteikums esot pretrunīgs. Ja atzītu, ka ar minētajiem tiesas nolēmumiem tiek atsavināts Bankas īpašums, izveidotos situācija, ka noguldītājiem tiek atstātas prasījuma tiesības pret kreditoru vai ka tiek atsavināts gan Bankas īpašums, gan noguldītāju prasījuma tiesības pret Banku, proti, noguldīto finanšu līdzekļu summa dubultā apmērā.

Pēc tiesas nolēmumiem Bankai esot tikai un vienīgi pienākums izpildīt šos nolēmumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, un šāds pienākums neizrietot no apstrīdētajām normām. Bankas situācija nemainītos pat tādā gadījumā, ja Satversmes tiesa atzītu apstrīdētās normas par spēkā neesošām un par noziedzīgi iegūtu mantu atzītie finanšu līdzekļi netiktu konfiscēti valsts labā. Tas esot skaidrojams ar to, ka Banka ir likvidējama kredītiestāde un tādēļ šos finanšu līdzekļus iegūtu nevis Banka, bet gan Bankas kreditori.

Ar tiesu nolēmumiem, kas stājušies spēkā, esot pierādīta mantas noziedzīgā izcelsme, tādējādi attiecībā uz šādu mantu neesot piemērojams Satversmes 105. pants.

Otrkārt, Banka neesot ievērojusi konstitucionālās sūdzības iesniegšanas termiņu. Šis termiņš esot skaitāms no to tiesas nolēmumu spēkā stāšanās dienas, ar kuriem attiecīgo noguldītāju finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtiem, nosakot to konfiskāciju valsts labā. Pretēji Bankas norādītajam, tieši ar šo tiesas nolēmumu spēkā stāšanās dienu galīgi esot ticis izlemts jautājums par Bankas atvērtajos kontos noguldīto finanšu līdzekļu atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un to konfiskāciju valsts labā. Tieši tas esot apstākļi, ar kuru Banka saista savu pamattiesību aizskārumu. Par attiecīgajiem nolēmumiem esot tikuši izdoti izpildraksti. Tam, ka šajos nolēmumos nebija noteikta to izpildes kārtība, neesot nekādas nozīmes, jo šāda kārtība esot noteikta Kriminālprocesa likuma 634.¹ panta divpadsmitajā daļā. Šajā normā *expressis verbis* esot bijis paredzēts nevis tas, ka šādu lēmumu izpildē piemērojams Kredītiestāžu likums, bet gan tas, ka nolēmums par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju izpildāms likumā vai normatīvajos aktos, kas regulē rīcību ar valstij piekritīgo mantu, noteiktajā kārtībā. Termiņu pieteikuma iesniegšanai esot nepamatoti skaitīt no galīgā nolēmuma civillietā, jo nevienā citā tiesas procesā nedrīkstot tikt izdarīts secinājums, ka Bankas atvērtajos kontos noguldītie finanšu līdzekļi nav atzīstami par noziedzīgi iegūtu mantu un ka tie nav konfiscējami valsts labā.

Ņemot vērā to, ka tiesas nolēmumi, no kuriem skaitāms termiņš pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā, esot stājušies spēkā attiecīgi 2018. gada 31. jūlijā un 2019. gada 16. aprīlī, bet pieteikums Satversmes tiesā esot iesniegts 2021. gada 7. aprīlī, termiņš neesot ievērots.

4.2. Savukārt attiecībā uz Bankas kreditoru tiesvedība lietā būtu izbeidzama, jo, pirmkārt, tam netiekot aizskartas Satversmē noteiktās pamattiesības.

Īpašums, kas ar tiesas nolēmumiem atzīts par noziedzīgi iegūtu, neesot Bankas kreditora īpašums. Bankas kreditors esot apstrīdējis normas, kuras nosaka pamatprincipu, ka noziedzīgi iegūta manta tiek konfiscēta valsts labā, bet neregulē jautājumu par to, kā izpildāmi tiesu lēmumi, ar kuriem manta atzīta par noziedzīgi iegūtu un noteikta tās konfiskācija valsts labā. Šo jautājumu regulējot citas tiesību normas, tai skaitā Kriminālprocesa likuma 634.¹ panta divpadsmitā daļa. Tādējādi pieteikumā esot apstrīdētas nepareizās normas, turklāt visa Bankas kreditora argumentācija pieteikumā būtībā attiecoties uz pavisam citu personu – Banku. Proti, argumentācija balstoties tajā, ka neesot pieļaujams atsavināt īpašumu, kas pieder labticīgajai trešajai personai, kas esot Banka. Turklāt Satversmes 105. pants dodot personai tiesības tikai uz likumīgi iegūtu īpašumu.

Otrkārt, Bankas kreditors neesot ievērojis pieteikuma iesniegšanas termiņu. Šāds Saeimas viedoklis ir pamatots ar tiem pašiem apsvērumiem, kas izvirzīti attiecībā uz Bankas pieteikumu. Proti, termiņš esot skaitāms no to tiesas nolēmumu spēkā stāšanās dienas, ar kuriem attiecīgo noguldītāju finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtiem, nosakot to konfiskāciju valsts labā.

Ja tiesvedība lietā netiktu izbeigta, pēc Saeimas ieskata, apstrīdētās normas būtu atzīstamas par atbilstošām Satversmes 91. pantam pirmajam teikumam un 105. pantam.

5. Banka un Bankas kreditors uzskata, ka ar apstrīdētajām normām tiek ierobežotas citstarp tiem Satversmes 105. pantā ietvertās pamattiesības.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka Satversmes 105. pants dod personai tiesības tikai uz likumīgi iegūtu īpašumu, taču nedod tiesības uz mantu, kas iegūta noziedzīga nodarījuma rezultātā, ja mantas noziedzīgā izcelsme ir pierādīta tiesiskai valstij atbilstošā institūcijā – tiesā un tiesiskas valsts prasībām atbilstošā procesā (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 6. janvāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2010-31-07 7.1. punktu*). Lietā pastāv atšķirīgi viedokļi par to, vai Bankai ir tiesības uz īpašumu attiecībā uz tās kontos noguldītajiem finanšu līdzekļiem, kas

Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu. Proti, par to, vai Bankas tiesības uz šādu mantu aizsargā Satversmes 105. pants.

Apstrīdētās normas regulē noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju. Izskatāmajā lietā viens no pieteikuma iesniedzējiem – Banka – ir kredītiestāde. Tādējādi, vērtējot, vai apstrīdētās normas, kas paredz vispārīgu regulējumu noziedzīgas iegūtas mantas konfiskācijai, aizskar Bankas un Bankas kreditora Satversmē ietvertās pamattiesības, ir ņemamas vērā kredītiestādes darbības īpatnības. Proti, citstarp ir jāvērtē starp noguldītāju un kredītiestādi pastāvošās tiesiskās attiecības, kā arī no kredītiestādes tiesiskā statusa izrietošie pienākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā.

Turklāt gan Bankas, gan Bankas kreditora pieteikumā ietvertie argumenti citstarp balstās apstrīdēto normu atbilstības Direktīvas 2014/42/ES un Pamatlēmuma prasībām izvērtējumā. No lietas materiāliem izriet, strīdus manta ir atzīta par noziedzīgi iegūtu un konfiscēta ar tiesu nolēmumiem, kas pieņemti Kriminālprocesa 59. nodaļā minētajā kārtībā, proti, atsevišķā procesā par noziedzīgi iegūtu mantu (*sk. lietas materiālu 1. sēj 56. un 80. lp*). Līdz ar to Satversmes tiesai papildus ir nepieciešams noskaidrot Bankas, Bankas kreditora, kā arī pieaicināto personu viedokli par Direktīvas 2014/42/ES un Pamatlēmuma piemērojamību, ņemot vērā procesa, kurā manta ir atzīta par noziedzīgi iegūtu, īpatnības.

Ņemot vērā minēto, papildus faktiskajiem apstākļiem un juridiskajiem argumentiem, kas noskaidroti lietas Nr. 2021-18-01 sagatavošanas laikā un pārbaudīti 2022. gada 8. marta tiesas sēdē, ir nepieciešams noskaidrot vēl citus lietas izspriešanai būtiskus jautājumus, kā arī noteikt papildu pieaicinātās personas, kuru viedokļa uzklauššana var sekmēt vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu.

Satversmes tiesa secināja:

6. Satversmes tiesa jau ir norādījusi, ka normatīvajos aktos, kas regulē tiesvedības procesu vispārējās jurisdikcijas un administratīvajā tiesā, ir ietvertas normas, kas ļauj tiesai lemt par lietas izskatīšanas pēc būtības atsākšanu. Šā regulējuma mērķis ir nodrošināt, lai tiktu pieņemts taisnīgs spriedums. Lietas izskatīšanas atsākšana sakarā ar nepieciešamību noskaidrot vai pārbaudīt lietas

faktiskos apstākļus un juridiskos argumentus ir vispārējs procesuāls princips, kas citstarp vērsts uz personas tiesību uz taisnīgu tiesu aizsardzību. Turklāt objektīvās izmeklēšanas princips prasa, lai Satversmes tiesa, taisot nolēmumu, vispusīgi un objektīvi izvērtētu visus faktiskos apstākļus un juridiskos argumentus, kas nepieciešami lietas izlemšanai pēc būtības. Tādējādi procesuālo tiesību institūts – lietas izskatīšanas atsākšana pēc būtības – ir piemērojams arī Satversmes tiesas procesā (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. decembra lēmuma par lietas Nr. 2013-04-01 izskatīšanas atsākšanu 3. punktu*).

Ievērojot to, ka lietas Nr. 2021-18-01 izspriešanai ir nepieciešams papildus noskaidrot un pārbaudīt vairākus būtiskus faktiskos apstākļus un juridiskos argumentus, kā arī noteikt vairākas pieaicinātās personas, kuru viedokļa uzklauššana var sekmēt vispusīgu un objektīvu lietas izskatīšanu, Satversmes tiesai ir jāatsāk šīs lietas izskatīšana pēc būtības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 28. pantam Satversmes tiesa izskata lietas tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 28.¹ panta pirmo daļu gadījumos, kad lietai pievienotie dokumenti ir pietiekami, lai izspriestu lietu rakstveida procesā, tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos var nerīkot.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta desmito daļu, 25. panta pirmās daļas 1. punktu, 28.¹ panta pirmo un 1.¹ daļu, sākotnēji lietas Nr. 2021-18-01 izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Ievērojot šā lēmuma 5. un 6. punktā norādīto, lietas Nr. 2021-18-01 izskatīšana atsākama atklātā tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

8. Lietas sagatavošanas laikā, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 2. punktu, tika noteiktas šādas pieaicinātās personas: Tieslietu ministrija, Ģenerālprokuratūra, tiesībsargs, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, Latvijas Finanšu nozares asociācija, Latvijas Maksātnešpējas procesa administratoru asociācija, *Dr. iur.* Jānis Rozenbergs, *Dr. iur.* Lauris Rasnačs,

Dr. iur. Jānis Kārklīšs un *Mg. iur.* Pauls Zeņķis, *Mg. iur.* Gunārs Kūtris, *LL. M.* Jūlija Jerņeva un *LL. M.* Uģis Zeltiņš.

Ievērojot šā lēmuma 5. punktā norādīto, par pieaicinātajām personām lietā papildus atzīstamas arī šādas personas: Finanšu izlūkošanas dienests, Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes asociētā profesore *Dr. oec.* Marina Kudinska, zvērināts advokāts *Mg. iur.* Māris Vainovskis, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes doktorants *Mg. iur.* Paulis Iljenkovs un Honkongas universitātes doktorants *LL. M.* Ēriks Selga. Viedokļa sniegšanai minētās personas uzaicināmas uz tiesas sēdi ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

Savukārt, iepazīsies ar pieaicinātās personas – Latvijas Maksātnešpējas procesa administratoru asociācijas – viedokli, Satversmes tiesa atzīst, ka tajā ietvertie apsvērumi ir skaidri un pietiekami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tādējādi nav nepieciešama Latvijas Maksātnešpējas procesa administratoru asociācijas uzklauššana tiesas sēdē.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 26.–28. pantu, Satversmes tiesa

nolēma:

1. Atsākt lietas Nr. 2021-18-01 „Par Krimināllikuma 70.¹¹ panta ceturtās daļas un Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam” izskatīšanu pēc būtības tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos 2022. gada 31. martā plkst. 10.00 Satversmes tiesas 109. telpā (Rīgā, Jura Alunāna ielā 1).

2. Aicināt uz tiesas sēdi:

1) lietas dalībniekus:

- a) Pieteikuma iesniedzējas – likvidējamās akciju sabiedrības “TRASTA KOMERCBANKA” – pārstāvi;
- b) Pieteikuma iesniedzēja – Apvienotajā Karalistē reģistrēta komersanta *ERGO TEC LLP* – pārstāvi;

c) institūcijas, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimas – pārstāvi;

2) pieaicinātās personas:

a) Tieslietu ministrijas pārstāvi;

b) Ģenerālprokuratūras pārstāvi;

c) tiesībsargu vai viņa pārstāvi;

d) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvi;

e) Finanšu izlūkošanas dienesta pārstāvi;

f) Latvijas Finanšu nozares asociācijas pārstāvi;

g) *Dr. iur.* Jāni Kārkliņu vai *Mg. iur.* Paulu Zeņķi;

h) *Dr. iur.* Jāni Rozenbergu;

i) *Dr. iur.* Lauri Rasnaču;

j) *Dr. oec.* Marinu Kudinsku;

k) *Mg. iur.* Gunāru Kūtri;

l) *Mg. iur.* Māri Vainovski;

m) *Mg. iur.* Pauli Iljenkovu;

n) *LL. M.* Ēriku Selgu;

o) *LL. M.* Jūliju Jerņevu;

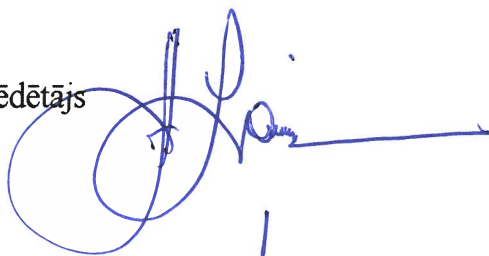
p) *LL. M.* Uģi Zeltiņu.

3. Nosūtīt lietas dalībniekiem un pieaicinātajām personām šā lēmuma kopiju.

4. Nosūtīt Finanšu izlūkošanas dienestam, *Dr. oec.* Marinai Kudinskai, *Mg. iur.* Mārim Vainovskim, *Mg. iur.* Paulim Iljenkovam, *LL. M.* Ērikam Selgam pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 64/2021 un Nr. 68/2021) un Saeimas atbildes rakstu kopijas.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs

Aldis Laviņš